

การกำกับและตรวจสอบสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ฯ

หลักสูตร Compliance Officer

2 กันยายน 2568

การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ที่พบจากการตรวจสอบที่ผ่านมา

การกำกับบริษัทสมาชิกตามข้อกำหนดของ SET

- 1 การซื้อหลักทรัพย์ที่เข้ามาตรการกำกับการซื้อขาย
- 2 การซื้อหลักทรัพย์เกินวงเงิน
- 3 การซื้อขายบัญชีมาร์จิน
- 4 การจ่ายค่าขายหลักทรัพย์ โดยที่ลูกค้ายังไม่ได้จ่ายค่าซื้อหลักทรัพย์
- 5 เจ้าหน้าที่รับอนุญาต (Trader)
- 6 การแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาชิก
- 7 การซื้อขายผ่านระบบออนไลน์ (Online Trading)
- 8 การส่งคำสั่งทดสอบเข้ามาในระบบส่งคำสั่งซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์ฯ
- 9 การจัดส่งแบบรายงาน

การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ที่พบจากการตรวจสอบที่ผ่านมา

การกำกับบริษัทสมาชิกตามข้อกำหนดของ TFEX

- 10 การรายงานข้อมูลการเปิดบัญชีซื้อขาย (Account Profile Report) / ลูกค้า Non-Resident (NR)
- 11 การถือครองสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสูงสุด (Position Limit)

การกำกับบริษัทสมาชิกตามข้อกำหนดของ TCH

- 12 นโยบายและมาตรการบริหารความเสี่ยง
- 13 การจัดทำ/ จัดเก็บหลักฐานการขอแก้ไขรายการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

1. การซื้อหลักทรัพย์ที่เข้ามาตรการกำกับการซื้อขาย

เป็นมาตรการควบคุมหุ้นที่มีความผิดปกติโดยไม่มีปัจจัยพื้นฐานรองรับ หรือบริษัทจดทะเบียนมีเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อฐานะการเงินและการดำเนินธุรกิจ โดยลูกค้าจะซื้อต้องวางเงินสดเต็มจำนวนก่อนการซื้อ (Cash Balance) มีลักษณะความผิดที่พบดังนี้

ลูกค้าบุคคลธรรมดา

- ความผิดพลาดในการนำหุ้นเข้าระบบ เพื่อให้ซื้อใน Cash Balance ไม่ครบ
- ลูกค้าโอนหุ้นจากบัญชี Cash มาขายในบัญชี Cash Balance เพื่อเพิ่มวงเงิน โดยหุ้นยังไม่ปลดภาระ เพื่อให้สามารถซื้อหุ้นติดมาตรการได้

ลูกค้าสถาบันต่างประเทศ

- ลูกค้ามีลักษณะเป็น Omnibus Account และชำระราคาผ่าน Custodian
- ในอดีตลูกค้าโดยส่วนใหญ่จะไม่ซื้อหลักทรัพย์ที่เข้ามาตรการกำกับการซื้อขาย
- หนังสือเวียน กว. (ว) 001/ 2565 : สามารถดำเนินการด้วยวิธีการอื่นใดที่สามารถมั่นใจได้ว่าลูกค้ามีเงินสดวางไว้ล่วงหน้าเต็มจำนวนก่อนซื้อ (ปัจจุบันใช้ Standing Agreement ; SA)

ประเด็นจากการตรวจสอบ : สมาชิกให้ลูกค้าทำ SA โดยไม่มีมาตรการอื่นใดกำกับดูแลเพิ่มเติม

กระบวนการตรวจสอบเพิ่มเติม :

- ต้องมีกระบวนการกำกับดูแลและตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจได้ว่าลูกค้ามีเงินสดเต็มจำนวนเงินก่อนซื้อ เช่น การทบทวนวงเงิน / เปรียบเทียบมูลค่าการซื้อกับฐานะการเงินลูกค้า
- ต้องทำความเข้าใจกับลูกค้าให้ทราบถึงมาตรการ
- ตรวจสอบ End Client เพื่อให้ทราบว่ามีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ เช่น ส่งคำสั่งไม่เหมาะสม หรือเลี่ยงเกณฑ์การวางเงินสดเต็มจำนวนก่อนการซื้อ

2. การซื้อหลักทรัพย์เกินวงเงิน

ตัวอย่างลักษณะการกระทำผิด :

- การพิจารณาอนุมัติวงเงินให้ลูกค้า ภายหลังลูกค้าซื้อเกินวงเงิน
- การซื้อเกินวงเงิน โดยยินยอมให้ลูกค้านำหลักประกันมาวางในภายหลัง
- การซื้อเกินวงเงินอันเนื่องมาจากการคำนวณวงเงินผิดพลาด โดยที่ลูกค้ามีการปรับวงเงินระหว่างวัน
- การโอนย้ายรายการซื้อโดยไม่ได้ตรวจสอบว่า ลูกค้าที่รับโอนรายการมีวงเงินเพียงพอในเวลาที่ซื้อ รวมถึงผลกระทบของรายการซื้อนั้น
- การโอนย้ายรายการขาย โดยไม่ได้ตรวจสอบว่ารายการขายนั้นได้คืนวงเงิน และใช้วงเงินนั้นซื้อหลักทรัพย์แล้ว
- คำนวณหุ้นเพิกถอนเป็นหลักประกัน/เพิ่มอำนาจซื้อ

3. การซื้อขายบัญชีมาร์จิน

การไม่บังคับขายหลักทรัพย์ในบัญชี **Margin** ของลูกค้า ในกรณีมูลค่าหลักประกันลดต่ำจนถึงจุดที่ต้องบังคับขาย โดยบริษัทกำหนดนโยบายให้ลูกค้านำเงินมาวางหลักประกันในวันที่ต้องบังคับขาย ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของข้อกำหนดของตลท.

4. การจ่ายค่าขายหลักทรัพย์

บริษัทจ่ายค่าขายหลักทรัพย์ให้ลูกค้าโดยที่ลูกค้ายังไม่ได้จ่ายค่าซื้อหลักทรัพย์ดังกล่าว หรือ การนำค่าขายหลักทรัพย์ที่ลูกค้ายังไม่ได้จ่ายค่าซื้อ ไปหักกลบหรือนำไปชำระค่าซื้อหลักทรัพย์

เจตนาหรือวัตถุประสงค์ของข้อบังคับ :

- ๑ ลูกค้าซื้อขายหลักทรัพย์ตามความสามารถของลูกค้าแต่ละราย
- ๑ ไม่ให้ลูกค้าเอาเปรียบหรือหาประโยชน์ ในลักษณะการจับเสือมือเปล่า

ดังนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ สมาชิกต้องดำเนินการที่แสดงให้เห็นว่าสมาชิก ไม่ได้มีส่วนสนับสนุนในเรื่องดังกล่าว เช่น

- ปิดบัญชี / ให้ซื้อขายในบัญชี Cash Balance หรือ
- สดงเงินไม่น้อยกว่า 50% โดยมีหลักฐานการทำ KYC และ CDD เพิ่มเติม

ทั้งนี้เมื่อใช้มาตรการดังกล่าวแล้ว ต้องไม่เกิดรายการซ้ำในลูกค้ารายเดิมอีก ในช่วง 6 เดือน

5. เจ้าหน้าที่รับอนุญาต (Trader)

ตัวอย่างลักษณะการกระทำความผิด :

- เปิดเผยแพร่เลขประจำตัวเจ้าหน้าที่รับอนุญาต (Trader ID)
- การใช้ Trader ID ของบุคคลอื่น
- ไม่เพิกถอน Trader ID ตามเวลาที่ตลท.กำหนดภายใน 7 วันนับแต่
 - วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ หรือ
 - ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน
- แบบรายงาน : การจัดทำแบบรายงาน กต.2/11 รายงานการเพิกถอนการขึ้นทะเบียน Trader ID ล่าช้า ไม่ถูกต้อง หรือไม่ได้จัดส่งรายงานให้ครบถ้วน

6. การแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาชิก

ตัวอย่างลักษณะการกระทำความผิด :

- การไม่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทตนเอง หรือบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- IC ไม่ได้เปิดเผยให้ลูกค้าทราบถึง Conflict of Interest (วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผย ตามเกณฑ์ ASCO ที่ บล.183/2564)
- การไม่ได้เปิดเผยลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ไว้ในบทวิเคราะห์การลงทุนในหลักทรัพย์ของสมาชิก หรือหลักทรัพย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- การไม่จัดให้มีระบบกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
- แบบรายงาน : การไม่รายงานรายชื่อ / การเปลี่ยนแปลงรายชื่อบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาชิก

7. การซื้อขายผ่านระบบออนไลน์ (Online Trading)

ตัวอย่างลักษณะการกระทำผิด :

- ไม่จัดให้มีมาตรการป้องกันและควบคุมไม่ให้บุคคลอื่นบันทึกการซื้อขายผ่านระบบ Online ให้ลูกค้า

8. การส่งคำสั่งทดสอบเข้ามาในระบบส่งคำสั่งซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์ฯ

ตัวอย่างลักษณะการกระทำผิด :

- การทดสอบการส่งคำสั่งของระบบงานที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติ
- การทดสอบการส่งคำสั่งของระบบงานที่ได้รับการอนุมัติ แต่มีทดสอบทุกวัน

สมาชิกต้องจัดให้มีระบบทดสอบ (Test Environment) โดยการส่งคำสั่งซื้อขายเพื่อการทดสอบใด ๆ จะต้องกระทำในระบบทดสอบ (Test Environment) เท่านั้น

9. การจัดส่งแบบรายงาน

ตัวอย่างลักษณะการกระทำความผิด :

- สมาชิกไม่ได้จัดส่งรายงานตามแบบและภายในระยะเวลาที่ ตลท.กำหนด / รายงานข้อมูลไม่ครบถ้วน ทั้งแบบรายงานที่เป็นรายวัน รายเดือน รายปี หรือการรายงานตามเหตุการณ์ เช่น
- กต. 2/8 รายงานการส่งมอบหลักทรัพย์ของลูกค้าล่าช้า
- กต. 2/10 รายงานข้อมูลการไม่ชำระราคาซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยวิธี ATS
- กต.4 รายงานการขายชอร์ตที่ยังมิได้ซื้อคืน

10. การรายงานข้อมูลการเปิดบัญชีซื้อขาย (Account Profile Report) / ลูกค้า Non-Resident (NR)

ตัวอย่างลักษณะการกระทำความผิด :

- การไม่ได้รายงานข้อมูลการเปิด / ปิด / เปลี่ยนแปลง บัญชีซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้า (Account Profile) ต่อ TFEX ให้เป็นปัจจุบัน
- การไม่รายงาน Authorize Person / Related Account / Controlling Person
- การรายงาน NR ไม่ถูกต้อง

11. การกำหนดจำนวนการถือครองสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสูงสุด (Position Limit)

ตัวอย่างการมีระบบควบคุมความเสี่ยงไม่เหมาะสม :

- กำหนดจำนวนการถือครองสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสูงสุด (Position Limit) ในระบบไม่ถูกต้อง หรือไม่มีการกำหนด เช่น กรณีมีการประการเปลี่ยนแปลงจำนวนสัญญาระหว่างงวด

12. นโยบายและมาตรการบริหารความเสี่ยง

ตัวอย่างลักษณะการกระทำความผิด :

- การไม่กำหนดหลักเกณฑ์หรือนโยบายบริหารความเสี่ยงในระบบชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ และการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้เป็นลายลักษณ์อักษรตามที่ TCH กำหนด เช่น ไม่มีนโยบายการดำรง Equity
- การไม่ควบคุมและกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ดำเนินงานหรือปฏิบัติตามนโยบายหรือมาตรการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด
- การไม่ปรับปรุงหลักเกณฑ์หรือนโยบายบริหารความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน
- การไม่กำกับดูแลตรวจสอบการปฏิบัติงานของบริษัทในส่วนที่มีนัยสำคัญให้ครบถ้วน เช่น การควบคุมฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้า การชำระราคา การวางหลักประกัน เป็นต้น

13. การแก้ไขรายการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ผิดพลาด

ตัวอย่างลักษณะการกระทำความผิด :

- การไม่จัดทำ / จัดเก็บหลักฐานการขอแก้ไขรายการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ผิดพลาดให้ครบถ้วนทุกรายการ

www.set.or.th